

„Apám a félhomályban”

Szerző: Máté Gabriella

Iskola: Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium

Iskola címe: 1071 Budapest, Városligeti fasor 17–21.

Iskola telefonszáma: +36-1/321-1200

Iskola e-mail címe: fasor@fasori.hu

Apám a félhomályban

Elsőnek mindig a régi ház jut eszembe. Minden egyes repedést ismerem a járdán abban a szűk, egyirányú belvárosi utcában. A kapu nehéz, korhadt, nyikorgós. A hideg, sötét lépcsőházban kilóg a betonvas a csorbult lépcsőfokokból, melyek fényes-csúszósra, homorúra koptak a száz meg száz lépés alatt. Gyerekként azt képzeltem, a mocskos falak rám omlanak, ha nem szaladok elég gyorsan a belső körfolyosóig. A gangon hullik a szürkült, ázott vakolat, a vaskorlát rácsai foghíjasak. Még a repedezett, fekete-fehér gránitkockákat is látom magam előtt, látom, hogyan koptak azok is a sok magányos ember lépéseinek nyomán. Mert itt az is magányos, aki még nincs egyedül. Itt a csend súlyos, lelkekre telepedő és mély. Itt évek óta nincs más, csak por és csend.

Az otthonzagú, örökké félhomályos lakásba behallatszik valamelyest az utcai zaj. A világosabb utcai ablakban haldokló növények. A sarokban állóóra ketyeg, nem túl hangosan, csak egészen szerényen figyelmezteti a mozdulatlanságba dermedt belső világot, hogy az ideje lassan lejár. A szőnyegek kopottak. Az ablakokon széthúzott, súlyos függönyök. A bútorok nem illenek össze, csak a rájuk rakódott porréteg miatt tűnik mind ugyanolyan szürkének. Annyi éve nem jártam itt, mégis emlékszem a kevés beszűrődő napfényben táncoló porszemekre. Ismerős, mégis idegen világ ez: itt nőttem fel.

A lakást hármunk közül csak apám érezte valódi otthonnak. Ő magához illőnek gondolta ezt a valóságot, ahol megállt az idő. A fénytelen, néma valóságot a lakással, a kicsi, sárga köves közös udvarra hulló vakolattal és azzal a talpalatnyi kis kertdarabbal az udvar közepén. Ide menekült, mikor végleg egyedül maradt az örökös árnyékban. A pár négyzetméternyi földben csenevész fácska áll, levele alig, tövében néhány szívós gaz nő, ellopva gyökereitől azt a kevés életet is. Éppen csak akkora, hogy a legvastagabb ágacska megtartja a rá függesztett madáretetőt. Apám csinálta még évekkel ezelőtt, a szabályos kis házat a tetején rozsdás szögekkel rögzített linóleumdarab óvja az esőtől, a fehér és piros festék már régen lepattogott, csak az alján maradt meg néhány foltnyi a színekből. Szúrágta fapad áll a kis földdarab mellett, apám mindig itt ül, zsebei magokkal és száraz kenyérrel tömve, így bámulja a madarait. Ez tölti ki a napjait. A borzas tollú városi cinkék egész évben a madáretetőhöz járnak, ő pedig egész évben, az év minden napján csak nézi őket. Ha az etetőből elfogy az élelem, apám lassan, öregesen feltápáskodik, és bár a madarak már réges-régen megszokták őt, felrebbenek egészen a kéményekig. Apám a zsebeiben kutat, újra megtölti a tető alatti tálcát, aztán a padra telepedve figyel, ahogy a kismadarak egyesével leszállnak, először félénken csak az első emeleti folyosó korlátjára, majd onnan kettesével-hármasával az etetőbe, egy pillanatra megdermedve körülnéznek,

majd csipegetni kezdenek. Az öregember pedig csak bámulja őket, alig pislogva, egyetlen mosoly nélkül, mozdulatlanul.

Így teltek el először csak napok, majd hetek, és mikor a hetekből hónapok lettek, egyetlen táskával kiléptem az ajtón.

- Elmegyek, apa – csak ennyit mondtam, majd, mikor nem nézett rám, csak lehajtotta a fejét, elindultam, át a gyűlölt lépcsőházon, ki a kapun, amely mögött fényt és másik életet reméltem. És bár meg is találtam, a régi ház emlékeitől mégsem tudtam megszabadulni, ahogy attól a tompa sajgástól sem, ami hol erősebben, hol alig észrevehetően, de hozzászokhatatlanul kísér mindenhová, mióta egyedül hagytam az apámat a madaraival. Szó sincs arról, hogy elviselhetetlen lett volna, mégis ez az apró fájdalom úzött végül annyi év után vissza a száz éves házba.

Rettegve lépkedtem át a repedéseket az ismerős járdán, a kapu hangosan megnyikordult, mikor belöktem. Tudtam, vagy talán éreztem, hogy az apámnak az udvaron kell lennie a madaraival. Az udvaron, szemben a bejárattal, a még mindig csenevész fácska mellett azonban nem láttam senkit. Összeszoruló gyomorral indultam fölfelé. A nyomasztó, sötét lépcsőház a nyár közepén is hűvös volt, a lépcsők nem koptak tovább, mióta elmentem, és minden csak kevéssel volt kisebb, mint ahogy emlékeztem rá. Egymás után lépdeltem a fokokon, egyre lassabban, és közben azt kívántam, bár csupán a hidegtől reszketnék. Mikor kiléptem a gangra, megálltam egy pillanatra, hogy a szemem hozzászokjon a másfajta félhomályhoz. Pár órával ezelőtt esett az eső, a korlát nedves volt a falak között megült párától, mikor belekapaszzkodtam. A gránitkockákra meredve lépkedtem a lakás ajtajáig. Mélyet lélegeztem a párás, állott levegőből és kopogtattam. Majd lenyomtam a kilincset. Az ajtó nem volt kulcsra zárva. A poros illatot azonnal megismertem, majd, ahogy belépve a szemem hozzászokott a sötéthez, egy semmihez sem hasonlítható érzés kezdett növekedni a mellkasomban, ahonnan addig terjedt, míg végül már a torkomat szorongatta: ide, ebbe az árnyékba tartozom. Minden egyes ismerős tárgyat megkönnyeztem, ahogy szobáról szobára járva hiába szölongattam az apámat. A porszemek tényleg úgy táncoltak a délutáni fényben, ahogy azt annyiszor magam előtt láttam, az óra az egyik sarokban ketyegett, egyébként mélységes volt a csend. A jól ismert, magányos csend, ami végül az üres lakásból újra a folyosóra úzött. Szédelegve, szinte futva igyekeztem kifelé. Zihálva, gyorsan szedtem a levegőt és elfehéredő ujjakkal kapaszkodtam a korlátba. Talán csak véletlenül néztem az udvar felé, amikor végül megpillantottam: ott ült az apám a rozoga fapadon, a fal mellé húzódva egy kicsi eresz alatt, és az apró kert felé kémlelt mozdulatlanul. A csapzott kis madárcák az etetőben csipegettek. Felrebbentek, az apám pedig nehézkesen felállt, odacsoszogott a fácskához, és a zsebeiben kezdett kutatni. Kétmaréknyi magot szórt a madáretetőbe, dűnnyögött valamit, majd lassan visszaült a szokásos helyére. Azok először az első emeleti korlátra telepedtek. Néhányuk keresgélni kezdett a lehullott magok között, majd párosával az etető tálcájára szálltak. Apám felé, majd felém forgatták a fejüket,

bizalmatlanul, ahogy csak a városi madarak méregetnek. Az apám a fejét csóválta, majd felfelé, felém nézett. Először átsiklott rajtam a tekintete, aztán rám meredt, szemében a felismeréssel, és mintha valami mosolyféle is megjelent volna az arcán. Aztán feltápáskodott, és bizonytalan lépéseivel átvágott az udvaron. Ahogy a kis fa és a madáretető mellett haladt el, dűnnyögött valamit az összerezzenő, ijedt madaraknak, majd újra felnézett rám, és újra megcsóválta a fejét. Aztán elindult felfelé.

- Láttad a madárkáimat? – kérdezte, ahogy a folyosón elég közel ért hozzám. Annyi év után ezt kérdezte meg tőlem először. Pár pillanatig szörnyű düh fogott el: csak a madarak érdeklik? Hát nem is foglalkozik mással? Évek óta nem látott, nem hallottunk egymásról, most találkozunk, és még mindig a madarak a legfontosabbak? Nem is válaszoltam, megbántva éreztem magam egészen addig, amíg közel nem ért hozzám.

- Szervusz, fiam. – és abban a pillanatban megértettem, miért ragaszkodik a madaraihoz az apám. Csak róluk tudhatja biztosan, hogy amíg gondjukat viseli, nem hagyják el. És soha életemben így még nem szégyelltem magam. El akartam neki mondani, hogy nem azért mentem el, mert nem szeretem, hanem mert nem értettem, miért tölti a napjait egy rozoga padon ülve madáretetéssel. El akartam mondani azt is, hogy most már értem és sajnálom, hogy elmentem. Szememet elfutották a könnyek.

- Szervusz, apa.

Azután mindketten szótlánul a korlátra könyököltünk, és egymás mellett állva bámultuk a madarakat.

Budapest, 2013. február